

Szerkesztőség:
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József főherceg-ut.)
Sürgőnyeim: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre ... 840 Lej.
Fél évre ... 420 Lej.
Negyed évre ... 210 Lej.
Havonta ... 70 Lej.
Hirdetések díjazás szerin.

Egyes szám ára 4 lej,
vasarnap 5 lej.
Bucurestiben 50 banival több

Hat esztendő

után visszatérőben van ismét Arad városnak autonómiája. A város polgármestere — amint ez lapunk más helyén olvasható — felhívást intéz Arad város polgáraihoz, hogy a jövő hét első napjáig mindenki szerezze meg községi választói jogosultságát. A jelentkezési íveket már régebben kibocsátották, már régebben felszólították a polgárságot az ivatek kitöltésére, de amint ilyenkor szokás a közügyekkel szemben gyakran túlzásba menő passzív rezisztencia, vagy mondjuk ki bátran, nemtörődomség: nem tartotta sürgősnek a dolgot.

Hat esztendő után közeledik az a lehetőség, hogy — ha talán korlátolt mértékben is — a város polgársága ismét olyan képviselőket küldhet Arad parlamentjébe, akik ismerik ennek a városnak fizikai és lelki keresztmetszetét, akik tudják sérelmeinket, terheinket, gondjainkat és akikben a törvényadta lehetőség keretein belül megvan a bátorság ahhoz, hogy ezeknek a bajoknak és terheknek orvosló eszközét megkeressék és megvilágítsák. Új vérkeringésnek, új lendületnek, új hitnek kell beropulni a tanácssterem ablakán, felfrissült és megbékélt lelkek találkozásának akarjuk látni Arad új parlamentjét, azt szeretnők, hogy amikor hatszor tizenkét hónap után faji, felekezeti, vagy kisebbségi szempontok szerint nagyobb mértékben vehetnek részt Arad hajósai a város hajójának kormányzásában, akkor a polgárság ráébredjen eminens kötelezett ségeire és ezek között legelső sorban is arra, hogy a választói jogosultságát megszerezze.

Van messzebbmenő jelentősége is a közeledő autonómia megvalósulásának. Arad Romániában speciális földrajzi helyzet helyezette, az aradi városi parlament kialakulása nemcsak a város lélektanát, gondolkodását, üterét kell, hogy reprezentálja, hanem azt a helyzetet is, amelyet a szélességi és hosszúsági fokok határoznak meg, azt a programot is, amelyet egy józan gondolkodású és higgadt ítélőképeségű határszéli városnak magával és az országgal szemben meg kell valósítania.

A polgármester felhívásának sürgösen és bizakodó reménységgel kell eleget tenni Arad minden polgárának. Olyan városi érának a jövője függ ettől a lépéstől, a mely minden erre a területre telepedett, vagy ezen a területen régóta gyökeret vert ember érdekét demonstrálja. A választói névjegyzék sürgős kiállítása nemcsak polgári kötelesség, de Arad jövője is.

Aradmegye a timisoarai kiállításon. — Bevonják az adóhátralékos italmérők engedélyét. — A halálos „dugóhuzó”. — Kijárással vádolták Ferenc József barátnőjét. — Kilakoltattak egy háztulajdonosnőt. — Vasuti karambol. Aradi bankigazgató utja Angliában és Franciaországban. — Kopp Valéria jelentkezett a milliókért. — Az államnyelv a devizaforgalomban. — Voltam az aradi operaházban.

Caillaux Amerikába érkezett.

Coolidge bankettet rendez tiszteletére s közölteti vele, mit vár Amerika Franciaországtól. — Különválasztják a hadiadósságokat és a hadiszállítást.

(Washington, szeptember 25.) A „Páris” gözös fedélzetén Caillaux Newyorkba érkezett, hol a francia kolónia és hatóságok képviselői várták és üdvözölték. Caillaux kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy jobb feltételeket remél elnyerni, mint amilyeneket Anglia kapott Amerikától. Caillaux szerdán este utazik Washingtonba, hol Coolidge elnök bankettet rendez tiszteletére. E banketten Caillaux minden kötelezettség nélkül hallami fogja, hogy mit vár Amerika Franciaországtól.

Jól informált körök a következő két megoldás alapján tartják lehetségesnek a megegyezést: Az első megoldás szerint különválasztják a hadiadósságokat a hadiszállításokért megállapított összegtől és míg az első összegre moratóriumot helyeznek kilátásba, addig a második összeg törlesztése január elsején kezdődne meg. A második megoldás az volna, hogy az összes adósságra moratóriumot adnak és annak lejártá után százmillió dollárral törlesztik

évente Franciaország tartozását. Pénzügyi körök véleménye szerint ez az összeg Franciaország fizetőképességének a határa. Hír szerint az amerikai kormányának hasonló az álláspontja, annak ellenére, hogy egyes politikai körök követelik, hogy Franciaország a Baldwin-féle megállapodás alapján összes tartozását fizesse meg.

A Matin kiküldött tudósítója jelenti: Caillaux pénzügyminiszter azt ajánlotta az Északamerikai Egyesült Államoknak, hogy elismeri Franciaország háborús tartozásait és készségét is jelenti ki ennek megfizetésére, de kívárja, hogy ebből 407 millió dollárt vonjanak le, — amely összeget a franciaországi amerikai katonai élelmezési raktárak költségei emésztették fel, — s így az adósság végösszege 3340 millió dollár legyen. Végül Caillaux még azt is hangsúlyozza, hogy ebben az esetben hajlandó az amerikai kongresszusnak azt a kikötését elfogadni, hogy ezt az adósságot 62 év alatt letörlesztik.

Luther és Stresemann képviselik Németországot a biztonsági konferencián.

Kidolgozták már a tárgyalási programot is. Október 5-én kezdődik a biztonsági konferencia.

(Berlin, szeptember 25.) A mai minisztertanács délután hat órakor kezdődött. Mivel a kormányt támogató pártok teljes egyetértésben voltak arra nézve, hogy a biztonsági konferenciára vonatkozó meghívást el kell fogadni, a minisztertanács ezt a felütagást egyhanguan magáévá tette és már csak a tárgyalási programját és a delegáció összetételét beszéltte meg. Politikai körökben mint elintézett dolgot tárgyalják, hogy Luther kancellár és Stresemann külügyminiszter részt vesznek a delegációban.

(Páris, szeptember 25.) A Ma-

tin nyilvánvalóan sugalmazott cikkben azt írja, hogy a konferencia megkezdésének október 5-iki dátumát körülbelül végleg megállapítottnak lehet tekinteni. Az ősz szejövetel helye tekintetében Locarno jön számításba. Az értekezleten a következő hét hatalom delegációja vesz részt: Franciaország, Anglia, Németország és Belgium a rajnai paktum tanulmányozására, Lengyelország és Csehország a keleti döntőbíró-sági szerződések tanulmányozására és végül Olaszország. Ez az értekezlet, írja a Matin, Európa történelmében új korszakot jelent.

(Berlin, szeptember 25.) A német kormány a biztonsági konferencián való részvételt a nacionalista párt kívánságára ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a megkötendő egyezményből ki kell maradni annak a folyton ismétlődő megállapításnak, hogy Németország provokálta a háborút.

Elhalasztották

a Magyar Párt tanácskozását. Ugron István elutazott. — Akció a kivándorlási hiénák ellen.

Cluj-Kolozsvár, szeptember 25. A Magyar Párt elnöki tanácsának e havi ülése elmarad, mert Ugron István elnöknek, aki hazatért ugyan, most ismét sürgős ügyben el kellett utazni. Az elnöki tanács ehelyett a jövő hónap első napjaiban ül össze. Ezen a tanácsülésen rendkívül fontos kérdések kerülnek megvitatás alá. Foglalkozni fognak a községi és megyei választások ügyével, a Magyar Párt érettségi gyűjtésének eredményével, ezenkívül a párt képviselőtagjai jelentést tesznek az őszi kamara kampány alatt követendő politikáról és végül szóba kerül a kivándorlási probléma, amely kérdés előreláthatólag hosszabb és behatóbb vitát fog eredményezni. A kivándorlási irodák ügynökei ugyanis újabban ismét ellepték az országot, Erdély, minden számottevő városában fiókokat állítottak fel és röpiratokat bocsátanak ki, amelyben a braziliai kivándorlók köszönő leveleit hozzák, bizonyára azzal a céllal, hogy a lakosságot kivándorlásra csábítsák. A Magyar Párt erélyes akciót tervez a kivándorlási hiénák működésének ellensúlyozására, amely nemcsak a magyarságra, hanem a többi kisebbségre is veszélyes. A Magyar Párt vezetősége különben ma délután értekezletet tartott a kalotaszegi tagozat kiküldötteivel. Az értekezlet a községi választásokkal állott szoros összefüggésben. A kalotaszegi kiküldöttek beszámoltak eddigi tevékenységükről és javaslatokat terjesztettek elő a községi választások ügyében.

— Berthelot tábornok Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Berthelot francia tábornok hátszegi birtokáról Bucurestibe érkezett. A tábornok kijelentette a sajtó munkatársai előtt, hogy a francia hadvezetés téli hadjáratot készít elő Marokkóban és decemberre elfoglalja az egész rífi területet.

Kopp Valéria jelentkezett a milliókért

Megkerült a francia és csehszlovák örökség sokat keresett tulajdonosnője. — Aradi nevelőnőből többszörös milliomos lett.

(Saját tudósítónktól.) Hatégtíz rendőrfogalmazónál, az aradi központi rendőrség közigazgatási osztályánál vezetőjénél ma délután jelentkezett egy nő. Lehet, hogy harminc éves és szőke hajába ősz szálakat lopott a Sors, az Élet, talán az, ami a harminc esztendő mögött van. A nővérel és két kisgyerekről kíséretében jött be a hivatalosobába és időtisztelettel azt mondta:

— Kérem szépen én vagyok Kopp Valéria, akit keresnek. Eljöttem a millióért....

Igy. Szemtelenül és minden igazgatottság nélkül mondta ezt. Már reggel értesült az Aradi Közlönyből, hogy egy hétmillió lejt kitevő külföldi örökség felvétele céljából régebben keresik és délfelé aztán jelentkezett a rendőrségen. Valószínűleg először előbb nyugodtan megreggelizett, végig olvasta az újságot a mezőcikkől egész a hirdetéséig, valószínűleg többször egymásután a róla szóló riportot, talán egyet sétált is a napsütéses déli közön, mielőtt kényelmesen és csodálatra méltó flegrával, kezében az Aradi Közlöny mai számával, jelentkezett a rendőrségen a hétmilliók boldog tulajdonos-szökésébe. Ez időszert dr. Éles Béla gyermekorvos mellett alkalmazott nevelőnő, a Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. szám alatt.

Megkérdezte a rendőrtisztet:

— Hogy lehet az, hogy nem találják! Hiszen én állandóan itt lakom Aradon.... Igaz, hogy közben voltam Mehádán, Lippán, Jugoszláviában, Csehszlovákiában, laktam a Bulvardul Regina Maria 24—25. szám alatt, most dr. Éles uréknál vagyok társalkodónő a Deák Ferenc-utca kettő alatt, hogy lehet kérem engemet nem találják Aradon? Ha a hugomat nem szól, bizony jól járok az örökségemmel.... Ő olvasta el a Közlönnyt és féleltszavadva jött hozzám a hírről. Ezért jöttem most be, a millióért. Tessék, itt vannak az igazoló okmányaim, számbotaim mindenre, elhoztam magammal. Minden adat stimmel. Kopp Valéria vagyok, volt külföldön egy Lajos nevű nagybátyám, voltam Mehádán, Lippán, Jugoszláviában. Én vagyok az örökös. Tessék elküldni nekem a miniszteriumok megkereséseit. Ja igaz, majd elfelejtettem! Az nem „stimmel”, hogy elvált asszony vagyok. Én leány vagyok. Onnan kombinálták ezt, hogy hát mennyasszony voltam, összeházasítottam a vőlegényemmel és az itt hagyott, kiment Amerikába.

A rendőrtisztviselő közben felvilágosítja Kopp Valériát, hogy momentán nem állnak rendelkezésre az örökségről szóló iratok s ezért holnap reggel újra el kell jönnie. A milliók örökösse visszacsúszik újra flegrájába. Egy, vállrándítással veszi tudomásul, hogy holnap újra kell jönnie az öröksége ügyében. Azt mondja:

— Hát jól van, majd bejövök, — ha muszáj.

Szintelen szavakkal, csendesen mondja ezt. A legkisebb felindulás nélkül. Biedelmesen köszön és elindul kifelé. A suite jutana. Mi is. A lépcsőkön fogjuk

el és megkérjük az örökség örömrézete felől impresszióit és jövődö terveit. Szükszavuan és óvatosan beszél, akár csak egy felelősségteljes állásban levő diplomata:

— Kérem szépen, míg nem látom, addig nem tudom, hogyan áll a dolog. Tényleg volt egy nagybátyám, Kopp Lajos nevű, akit nyughatatlan vére kikergetett a nagyvilágba. Gyerekkoromban végtelenül szeretett engemet, azóta azonban nem tudunk a sorsáról semmit. Szép volt tőle, hogy rám hagyta a vagyonát. No de állítatok is neki sírkövet, olyant, amilyent még nem látott

a világ. Ha kézhöz kapom az írsokat, lehet, hogy kiutazok a két külföldi országba a hugommal az örökségek birtokbavételéhez, de lehet, hogy ügyvéd által intéztem el. Aztán kiségetem a hugomat 1—2 millióval, a többivel ki megyek Amerikába a vőlegényem után. Jaj, de meg fog az örülni nekem!

Sietve búcsúzik. Nekivág egyik uccának és lassan eltűnik a korr turja is. Ott maradunk az ucca közepén a gondolatunkkal: lát tényleg nemcsak a mesékben, az állatokban vannak amerikai, vagy külföldi nagybácsik, hanem a valóságban is? Akik így, egy csökos szeptemberi reggelre felmillozzák az embereket és hamupökökből, hercegnőket, koldusokból Krózusokat kreálnak.

Peitő Gergely.

Aradi bankigazgató

utja Angliában és Franciaországban.

A külföld államaiban sem rózsásak a gazdasági viszonyok. — Ahol másfélmillió munkanélküli ül az álam nyakán.

(Saját tudósítónktól.) Faragó Rezső, az Aradi Általános Takarékpénztár vezérigazgatója az elmúlt éjszaka érkezett vissza Angliából és franciaországi utjáról. Faragó vezérigazgató — kérésünkre — igen érdekes összefoglalót mondott el az alább következőkben az angol és francia általános közgazdasági viszonyokról. A beszámolóból kitűnik, hogy ezekben a hatalmas ipari és kereskedelmi államokban sem valami rózsás a gazdaság-politika, sőt bizonyos fázisaiban rosszabb, mint nálunk.

Az impressziók az angolai és franciaországi közgazdasági, ipari és kereskedelmi életet illetőleg, amiket az ember egy rövid külföldi tartózkodás alatt bankokban és kereskedelmi körökben elhangzott szavak és beszerzett információk alapján szerez, nem valami biztatók. Végző konkluzióként azt a vigasztalást nyújtja, hogy az általános gazdasági helyzet sehol sem ragyog rózsaszínbent. Mindenütt telő vannak panaszokkal. És ezeknek a panaszoknak megvannak a maguk súlyos okai és mélyen gyökerező bajoknak a bő forrásai.

— Különösen nehéz és vigasztalan a helyzet Angolországban. Ez az állam, melynek gyarmatai nagyrészt elvesztették a háboru utáni rossz konjunkturális viszonyok következtében fogyasztókörük nagyrésztét, gazdaságpolitikai tekintetben nehéz krízisben van. Az angol gyarmatok főleg Németországba, de más legyőzött államokba sem tudnak a mostani rossz viszonyok következtében nyersanyagot exportálni. Ennek folytán maguk a gyarmatok is aránytalanul sokkal kevesebbet képesek vásárolni az anyaországtól. Az angol kereskedelem és nagyipar még mindig fokozottan érzi a néhány év előtt óriási árfelhalmozások nyomán bekövetkezett horribilis árcsökke-

nések nyomasztó hatását, amelyeknek nagyszámu és igen jelentős fizetésképtelenségek és csődök is voltak a természetes következményei. Hozzájárul még mindezekhez az a vigasztalan tény is, hogy Angliában a legutolsó hivatalos statisztikai kimutatás szerint több mint másfél millió a munkanélküliek száma, akik az állam eltartására, vagy támogatására szorulnak.

A szénkrízis hatása is minden vonalon érezhető. Mindezen bajok mellett azután az adók súlyosodnak nagy teherrel a kereső osztályokra. Az adók általában a jövedelem harminc százalékát teszik, esetenként azonban ötven százalékra is felrúgnak. Az adókat az állam a legnagyobb szigorral és precizitással hajtja be. Az adókat az állam által kinevezett híes könyvszakértők a legkisebb részletekig kiterjedő alapos vizsgálattal nyomán állapítják meg. Nagy baj még az is, hogy a munkában levő alkalmazottak tulnyomó részben nagyon rosszul vannak fizetve és javadalmazásuk a legszerényebb igényekre is alig nyújt kielégítést.

— Ugyanez a helyzet Franciaországban is, ahol a krízis legutóbb a banktisztviselők országos sztrájkjában robbant ki. Franciaországban különben óriási erőlködéseket fejtenek ki a valuta feljavítására. Mindent elkövetnek az e célra kibocsátott nemzeti kölcsön sikere érdekében.

— Londonban ránk nézve újszerűen hat az a körülmény is, hogy különösen az üzleti városnegyedeken kivüleső területekben tömegesen vannak kiadó lakások és eladó házak. Ennek az oka az, hogy az emberek nagyrésze a megcsökent kereseti lehetőségek s más zavaró körülmények folytán kénytelenek kisebb lakásokba és házakba húzódní. Azokat a házakat példaként amelyek eddig egy lakás céljára szolgáltak, kettő, sőt háromféké osztják. Ennek folytán egyes negyedekben egész uccahosszat láthatók a „töbletti” (kiadó) jelzőtáblák.

— A külfölddel szemben a nyugati államokban, amelyek eddig a többi országok tökeellátói voltak egyre nagyobb a tartózkodás. Oka ennek egyrészt a maguk növekvő hitelszükséglete, másrészt pedig az általános bizalmatlanság. Ez nemcsak Romániát, de egyéb közép- és kelet-európai államokat is illet. Némileg kellemesen hat azonban, hogy az angol gazdasági körökben, ezek közül különösen azokban a körökben, melyek a régebbi vagy újabb kapcsolatok folytán Romániával mélyebb hatóan foglalkoztak, városunkat, mint Ujrománia egyik legégeszsegesebb piacát ismerik és róluuk az általános viszonyokhoz képest igen kedvező véleménnyel vannak.

Kilakoltattak

egy háztulajdonosnőt.

Egy téves helyszíni szemle különös következménye.

(Saját tudósítónktól.) Különös ügy foglalkoztatja az aradi lakásbizottságot. Egy aradi háztulajdonosnőnek már 30 éve van háza a Horatio (Dohány)-utca 14. szám alatt. A háztulajdonosnő saját házában lakott egy szoba-konyhás lakásban, de minthogy az szűk volt neki, meg egyezett egyik lakójával Vetro Jánossal, hogy az kiköltözik a szűk egyszobás lakásából és azt átadja a háztulajdonosnőnek. Így is történt. A háztulajdonosnő hozzávette az egyszobás lakást az ő lakásához, átalakította a lakást és beköltözött. Ugyanekkor kérvényt intézett az aradi lakásbizottsághoz, hogy vegyék tudomásul a beköltözést. A lakásbizottság megbizta a rendőrséget, hogy a kérelemben foglaltak valóságáról helyszíni szemlén szerezzen bizonyosságot. A rendőri bizottság meg is jelent a házban, s az ott észleltekről jelentést tett a bizottságnak. Néhány nappal később a háztulajdonosnő lakáshivatali végzést kapott, hogy a kérdéses egyszobás lakást Sírő Péter, aradi postásnak bérlete oda, s felszólította a háztulajdonosnőt, hogy a lakást záros határidőn belül ürítse ki. Majd pedig karhatalom jelent meg, s a lakásból a bu torokat az udvarra rakta ki. A háztulajdonosnő érdekeinek megvédésével Boca Gyula dr. aradi ügyvédet bizta meg. Az ügyvéd megjelent a lakásbizottság előtt és kérésére revízió alá vették ezt a különös lakásügyet. És ekkor kiderült, hogy a helyszíni szemlét végző bizottság téves adatokat állapított meg, s ily irányu jelentést adott a lakáshivatalnak. A bizottság ugyanis azt állapította meg, hogy a különben U alakú ház, két külön házrészből áll és így a háztulajdonosnőnek nincsen joga ahhoz, hogy egyszerre két házban külön-külön lakást tartson magának. A lakáshivatal az ügyvéd kérésére új helyszíni szemlét rendelt el, s ekkor a bizottság két ségtelenül megállapította, hogy az U két szára nem különálló két ház, hanem az egész egy épületbe van egybeépítve. E megállapítás következtésképpen a bizottság legutóbbi ülésén már vissza is adta a háztulajdonosnőnek a tévesen elrekvírált lakásrészt.

Voltam az aradi operaházban.

Írta: Fekete Tivadar.

Csütörtökön este mindenki circuszba ment Aradon, háromnegyed nyolckor nem lehetett konfliktus kapni a városban, elhatároztam, hogy bosszút állok Kludskyn, mind a husz elefántján, a tevéken, a jaguárokon, az ichtiosaurusokon, a pumákon és a dumákon és elmegyek Gelinek Lotte énektanárnő operaestélyére. Végre, ha Saint-Saens „Sámson és Delilá”-ja, vagy Bizet „Carmen”-je, vagy Wagner „Lohengrin”-je hallható, ezt az élvezetet még akkor is, ha nem hivatásosak köréből kapjuk, föl lehet cserélni egy-két vizilóval. (Itt Aradon néhány vadállatért és néhány vizilóért amugy sem kell a szomszédba menni.) Ez megjegyzem, egyéni álláspont és vannak, akik egy csücsülő elefántot többre becsülnék egy éneklő műkedvelőnél. Ennek nyilván az az oka, hogy az éneklő műkedvelőnek nincsen ormánya, viszont az elefánt nem tud énekelni. Az est programjában lett volna egy kompromisszumom: megnéztem volna egy külföldi pumát, ami a Saint-Saens operájából a Sámson nagy áriáját énekli. A közelben azonban nem volt egy Sámson nevű puma és így lemondtam a Béla-térről.

Gyorsan szmokingot huztam s beültem az első sorba, a színházban. Gelinek Lottének szerencséje volt, mert sokan nem kaptak jegyet a circuszba és visszajöttek a színházba. Föl kilencre majdnem megtelt a földszint, a páholyokban is lehetett látni elvettve néhány circuszlátogatót. Képzelem, hogy mennyi operaszakértő lehetett a circuszban! Ha a Kludskyban volt egy kis tapintat, akkor valamelyik csimpánzzal elénekelte Siegfried partitját a „Walkür” második fejezéséből.

A zenekart Gellért Pál dirigálta. Könnyedén, elegánsan, különösen a fuvók hangszereket kormányozta ügyesen, mert az egész színházban egyetlen zongora volt és ennél ő ült, mint dirigens. Az első operarészlet a „Carmen”-ből való volt és ki kell jelentenem, hogy egy Strasser nevű ifjú hölgytől el vagyok ragadtatva. Nyugodtan elsőzöndhet mint operaszubrett akármelyik erdélyi társulathoz. Karcsu, elegáns, ügyesen táncol és hajlékony, mint a cédrusnád. Ha nem tévedek, az a kellemes hang, amit használ, általában mezzoszoprán. Hallatlan sikere volt, meg is érdemelte, sokan gukkerezték és sokan tapsolták. Az egész Carmen-produkcióban, vagy reprodukcióban, csak egy hibát véltem felfedezni, de erről nem tehet Gelinek Lotte, a kit minden dicséret megillet. Nem voltak ugyanis zebrák!

Selejean fodrász Zuniga hadnagyot énekelte, tábornoki egyenruhában. Hat hónapja tanul az énekesnőtől, nagyon jól énekel és a nézőtér egynehány hölgyének véleménye szerint kitünően ondolal. Mint tábornok, minden várakozást felülmut. Az ő kedvéért néhány aradi fodrászt és borbélyt láttunk a nézőtéren, akiket más operaelőadások alkalmával, néfkü-

lőzni vagyunk kénytelenek, kivéve Székely urat, aki nemcsak mint kolléga, hanem mint zeneértő is jelen volt. Jelen voltak még Heller ur miatt azok is, akik közel állnak az aradi izraelita hitközséghez. Heller ur ugyanis fia az itteni zsidó főkantornak és kitünően énekel. Escamillot alakította a Carmenben, szép, hosszú kantori köpenyegben. Később mint Alfio jelentkezett a Parasztbecsületben s hosszú ostorával Mascagni közállapotait ostorozta. Szintén nagy sikere volt.

Minden szatirán kívül le lehet szögezni, hogy Grünfeld Lissy ur asszony drámai alakító ereje és ragyogó magas szopránja ékessége lehetne akármelyik operaszínházban. Madame Romain Delilát franciául énekelte és hajlékony, finom, nemes csengésű hangja végigsimogatta a színházban. Dávid Edith Orthrudja elsőrangú előadás és elsőrangú hang. A kedves Marcus István dr., aki civilben színészi főfelügyelő, frakkban énekelte Siegmund szerepét. Előkelő nagytehetségű művész, aki külföldi operaszínházokban is énekel már és akinek Gelinek Lottével való duóját viharosan megtapsolták. Róna Dezső a „Sámson és Delilá” főpapiját énekelte friss hangon. De antik ká-

tában. Huszár Károly, akit ezzel nem akarok megsérteni, szintén különösen akkor tetszett, amikor — mielőtt kiment a színpadról, — így mondta meg véleményét Santuzának:

— Hab! Santuzza, ne haragjüits meg, miért e hüv féltés? . . .

Hogy erre a kérdésre Grünfeld Lissy asszony mit felelt, arra már nem emlékszem. Kétségtelen, hogy az egész estélynek meleg, sikeres hangulatát Gelinek Lotte lelkes és önfeláldozó munkája teremtette meg, akiről a huszonöt esztendő jubileumtól eltekintve is meg kell állapítani, hogy máris egy aradi operagárdát szervezett, olyan hangbeli fölkészítésekkel és alakító erővel, hogy akármelyik nagyváros büszke lehetne rá. A mesternőt minden dicséret megilleti és arra szeretném megkérni, hogy ezeket az estéket rendszeresítse. Saját anyagi érdekében figyelmetleni öhajtom, hogy lehetőleg ne circuszjárás idején.

Ez az utólagos színházi referéda nem lenne tökéletes, ha kihagyná egy olyan tanítvány nevét, aki nem szerepelt a színpadon, hanem a bal kettős földszinti páholyban ült, fekete estélyi toaletben. Az egész színházi est egyik legszebb hölgye volt: Gelinek Lotte pompás exteriurú tanítványa, Nachtnébelné-Opre Jeni, sajnálni lehet, hogy nem láttuk a színpadon.

Cáfolják a román—magyar védszöveltséget.

(Bucuresti, szeptember 25.) Illetékes helyen kijelentik, hogy a bizonyos területi kompenzációk ellenében megkövetendő oroszellenes román-magyar védszöveltségről a budapesti lapokban megjelent kombinációk kitalálások. A kisananti oroszellenes magatartását a nagyhatalmak egyhanguan helyeslik és sohasem volt szó intervencióról területi engedmények iránvában.

Kijárással vádolták Ferenc József barátját.

Különös vád Schratt Katalin ellen. Ajándékékszer, amelyet 350.000 békekoronával kellett megváltani.

(Bécs, szeptember 25.) A „Der Gerichtssaal” című törvényszéki folyóirat most megjelent legújabb száma szenzációs teleplezést közöl a régi monarchia egy eltusolt hadseregszállítási panamájáról, a melynek különös érdekességét kölcsönöz, hogy Schratt Katalin révén néhai I. Ferenc József is szerepet játszott benne. Husz év előtt, 1905-ben a bécsi katonai intendatúrához jelentés érkezett, hogy három szarajevói hadseregszállító, a Baruch-fivérek súlyos szabálytalanságokat követtek el. Az udvarnál iparkodtak a panamát eltusolni és Baruchék erre alapították minden reményüket, hogy nem fog bajuk történni. — Ezenkívül azonban összeköttetésbe léptek Schratt Katalinnal, az uralkodó barátjával. Hogy miként sikerült nekik a művésznővel kapcsolatot létesíteni, arra a „Der Gerichtssaal” által kiasott régi akták nem adnak felvilágosítást. Tény azonban, hogy Schratt Katalin interveniált I. Ferenc Józsefnél és ígéretet kapott az uralkodótól, hogy a hadseregszállítók elleni per el fog maradni.

Fejérváry Géza báró akkori magyar miniszterelnök és Burián István gróf közös pénzügyminiszter, aki Bosznia-Hercegovina ügyeit is intézte, értesültek Schratt Katalin lépéséről és az uralkodónál erélyesen tiltakoztak

a pertörlés ellen. Így a Baruch-fivérek mégis a vádoltak padjára kerültek, a tárgyalást azonban a nyilvánosság kizárásával tartották meg.

A tárgyalás után azonban különös dolog történt. Amikor Baruchék látták, hogy ügyük el van vesztve, azt követelték Schratt Katalintól, hogy adja vissza azt a smaragd-ékszer, amelyet fölük kapott, hogy a császárnál elintézzze a dolgot. Schratt Katalin kijelentette, hogy semmiféle ékszerrel nem tud, Baruchék azonban fenntartották követelésüket és pert indítottak a művésznő ellen. A pert letárgyalták, azonban szintén zárt ajtók mellett és az összes bírának és a perrel foglalkozó egyéb igazságügyi tisztviselőknek eskiit kellett tenni, hogy soha sem fognak semmit sem elárulni.

Az aktából, amelyet most a „Der Gerichtssaal” közöl, kitünik, hogy Schratt annyit beismer, hogy tényleg közbenjárt a császárnál, azonban semmiféle ajándékról minczen tudomása. Mindazonáltal a per egyezséggel végződött, amelyben Schratt Katalin kötelezte magát, hogy a Baruch-fivéreknek 350.000 koronát fizet, ami 1905-ben óriási összeg volt. A törvényszéki szaklap teleplezése nyilatkozatra készítette Schratt Katalin ügyvédjét, Haas Felix

dr.-t, aki a következőket mondotta:

— 1905-ben még nem voltam Schratt Katalin jogtanácsosa, azonban az összes akták évtizedekre visszamenőleg az én birtokomban vannak és ezek között tényleg megtaláltam az állítólagos Baruch-aktát. Tény az, hogy igen sokan fordultak Schratt Katalinhoz avval a kéréssel, hogy interveniáljon a császárnál, Schratt asszony azonban az ilyen kéréseket mindig visszautasította. Ha különösen méltányos ügyekről volt szó, úgy az egyes hatóságoknál interveniált, a császárnál azonban soha. A Baruch-fivérek annak idején szintén Schratt asszonyhoz fordultak, a művésznő azonban kérésüket elutasította. Akkoriban tényleg beszéltek valami ékszerrel, per is keletkezett a dologból, azonban a „Der Gerichtssaal” közlései nem felelnek meg a valóságnak. Hogy mi az igazság, mi volt a per tárgya, arról az ügyvéd nem nyilatkozott.

Ausztria

nem egyesül Németországgal.

A bucaresti osztrák követ nyilatkozata.

(Bucuresti, szeptember 25.)

Ausztria új bucaresti-i követe, Von Lukesch kijelentette az újságíróknak, hogy legfőbb vágya Románia és Ausztria barátságának kiépítése. Elsősorban a román-osztrák kereskedelmi szerződés megkötése szükséges. Ausztria helyreállítása csak a többi államok, elsősorban a szomszédok bizonyos áldozatkészsége mellett lehetséges, ami megfelelő kedvező tarifák nyújtásában nyilvánul meg. A követ reméli, hogy Románia is hajlandó a legnagyobb kedvezmény alapján szerződésre lépni Ausztriával. Ami a Népszövetség legutóbbi ülését illeti, kijelentette, hogy Ausztria csatlakozott abban a reményében, hogy megszüntetik az ellenőrzést. Tény azonban az, hogy az ellenőrzést meglehetősen enyhítették. Végül a követ a Németországhoz való csatlakozásról nyilatkozott és kijelentette, hogy az csakis a népszövetségi tanács beleegyezésével történhetik meg. Egyéni véleménye szerint ez az egyesülés azonban nem fog bekövetkezni, ha Ausztriának módot nyújtanak arra, hogy mint autonóm, szuverén állam boldogulhasson.

Bevonják

az adóhátralékos italmérvők engedélyét.

Szigoru intézkedések az adóhátralékok behajtására.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi pénzügyigazgatóság ismét a leg súlyosabb és legszigorubb rendelkezéseket lépteti életbe, hogy a hátralékos adóösszegeket behajthassa. A legújabb rendelkezés a vendéglősöket, kávéháztulajdonosokat és az összes italmérvessel rendelkezőket érinti. A rendelet szerint ugyanis a legközelebb uton be kell vonni mindazoknak az italmérvési engedélyét, akik adótartozásukat eddig nem egyenlítették ki. Az igazgatóság rendeletét kiadták Serb Sándor ellenőrfőnöknek és az adóhivatali főnököknek, akik már eddig négy italmérvési engedély bevonására tették meg a lépéseket, be nem fizetett adóhátralékok miatt,

Öngyilkos lett Tisza István igazi gyilkosa.

Egy nagyváradi származású áhirlapíró követte el a rémtettet. — Lelkiismeretfurdalás miatt a halálba.

(Budapest, szeptember 25.)

Nagy feltűnést keltett Sztanyovszky Tibor a Tisza-gyilkosság miatt tizenötvéti fegyházra ítélt csillagbüntetés fogolyának vallomása — amelyről mi is írtunk — s amely névszerint felsorolta Tisza István gróf igazi gyilkosait. Ebbe a névsorba bekerült Bihari Sándornak, egy nagyváradi származású áhirlapírónak neve, aki — mint emlékeztetés — pár héttel ezelőtt öngyilkosságot követett el. Ma — mint budapesti tudósítónk jelenti — Kormos Károly volt detektívönk a leghatározottabban azt állítja, hogy Tiszát az az őrzőjáról ölte meg, amely teherautó ment a Roheim-vállába, hogy Tiszát letartóztassa. Tisza azonban revolverrel fogadta őket, mire az őrzőjár tagjai rálöttek. A tulajdonképpeni tettes Bihari Sándor volt. Erről a „Világ” mai száma ezeket írja:

Négy hónappal ezelőtt Bihari Sándort üldözési mániája fogta elő és augusztus 22-én, hosszú bujdósás után, teljesen összetörtén, deliriosus állapotban megjelent a főkapitányság központi ügyeletén. Itt az ügyeletes rendőrtisztviselő előtt magából kilöelve elkezdett ordítani:

— Tartóztassanak le, az istent szerelmére kérem önöket. *En vagyok Tisza gyilkosa, esztendő óta hurcolom magamban a szörnyű titkot, de már nem bírom tovább. Már aludni sem tudok a borzalmas emléktől...* Ha csak egy percet is lehunyom a szemem, megjelenik az ágyamnál Tisza véres árnya és vádol engem. Uraim, tartóztassanak le, mert különben én megölöm magamat!

A rendőrtisztviselők ekkor elküldték az eszelősnek vélt embert, aki azonban még ugyanazon a napon még egyszer jelentkezett és most már teljesen feladult állapotban, exaltáltan követelte letartóztatását, öngyilkossággal fenyegetőve. Följelentését és fenyegetését azonban most sem vették komolyan és megint csak elbocsátották a főkapitányságról a félőrült állapotban levő Bihari Sándort. Bihari azután többet nem kísérletezett a rendőrséggel. Ellenben másnap, augusztus 23-án, szombat este fél 9 órakor fölment Kövér Soma dr. ügyvédnek a Falk Miksa-ucca 3. sz. ház III. emeletén levő irodájába és ott az ügyvédet kereste. Az ügyvéd azonban akkor külföldön tartózkodott, mire Bihari a III. emeletről levetette magát az udvarra. Amint az emberektől nem tudott megkapni, hogy megszabadítsák bűnének súlyától, azt a haláltól akarta kérni, ami sikerült is neki. Még augusztus 23-án, szörnyű kínok között kiszorították a Rökus-kórházban.

A „Világ” tudósítójának alkalma volt beszélni Bihari Sándor feleségével, aki akkor még mílsem tudott férje tragédiájáról.

— A férjemen — mondotta az asszony — akkor tört ki az üldözési mániája, amikor ez év júniusá-

ban valamilyen kis kihágási ügy miatt boidézték a rendőrségre. Azt hitte, hogy végre fölfedezték bűnét és azóta nem is tudott szabadulni ettől a gondolattól. Én nem tudtam, hogy ő részt vett a

Az 1924-es kontingens leszerelése.

(Bucuresti, szeptember 25.) A hadügyminisztérium közlése szerint az 1924. kontingensbeli katonák azon fegyvernemeknél, ahol a szolgálati idő két esztendő, november elsején szerelnek le. A többi fegyvernemeknél a leszerelés ideje még nincs meghatározva.

Az államnyelv a devizaforgalomban.

A Banca Nationala nyelvrendelete kizárólag a deviza-
autorizációs intézetekre vonatkozik. — Nasta Viktor,
Hargittay Bertalan, Weissenburger Nándor nyilatkozata

(Saját tudósítónktól.) A Banca Nationala aradi fiókintézete rendeletet kapott a bank vezérigazgatójától az egyes pénzügyintézetek levelezésének és könyvelésének nyelvét illetőleg. A rendeletet Aradon félremagyarázták s így az különböző kommentálásokra adott okot. Epen ezért megkérdeztük a Banca Nationala aradi igazgatóját s több aradi pénzügyintézet vezetőjét.

NASTA VIKTOR,
a Banca Nationala igazgatója a következőket mondotta:

— A bank vezérigazgatójától rendeletet kaptam, hogy mindazoknak a pénzügyintézeteknek, melyeknek devizaautorizációjuk van, román nyelven kell könyveiket vezetniük, — amelyek a devizákra vonatkoznak — s románul kell levelezniük úgy velünk, mint azokkal a kezegekkel, amelyek a devizaellenőrzéssel foglalkoznak. A rendelet természetesen. Nem kívánhatja senkise a Banca Nationala tisztviselőitől, hogy magyarul, németül, esetleg még más nyelven is tanuljanak meg, mikor ellenőrizniük kell a deviza-forgalmat. A tisztviselők legnagyobb része csak románul beszél és így csak román nyelven vezetett könyveket ellenőrizhetnek s csak román nyelvi levelekre válaszolhatnak. A rendeletet az érdekelteknek már elküldtem. Minden olyan híresztelés, mely a magánfelekkel való érintkezés, könyvelés, vagy levelezés nyelvből korlátozásáról, vagy megrendszabályozásáról szól, nem egyéb, mint a rendelet félreértése.

HARGITTAY BERTALAN,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókintézetének igazgatója:

— Nekünk nincs devizaautorizáció és így a kérdés közvetlenül nem is érdekelhet. Nem hiszem, hogy olyan rendelkezést léptettek volna életbe, amely a magánfelekkel való levelezés nyelvét korlátozná, mert hiszen a nyugati államokban és a világon mindentűnt a bankok üzletfeleiknek kívánsága szerint való nyelven szoktak a felekkel érintkezni úgy írásban, mint szóban. Kijelentem azonban, hogyha mégis olyan rendeletet adnának ki, amely a román nyelven való

Tisza-gyilkosság elkövetésében és most is azt mondotta nekem, hogy hittelező elől bujdosik. Minden emberben detektívét látott, még engem is került, mert azt hitte, hogy figyelnek és az éjszakákat a külvárosokban csatangolta át. Én mindjárt gondoltam, hogy férjem nem hittelező elől menekül, de ezt még csak nem is sejtettem, hogy a szerencsétlen Tisza-gyilkosság szörnyű emlékei elől menekül!

Az államnyelv a devizaforgalomban.

érintkezést és ügyvezetést kívánja, ennek is eleget fogunk tenni, mint ahogy eleget tettünk eddig is minden törvénynek és rendelkezésnek.

WEISENBURGER NÁNDOR.

a Polgári Takarékpénztár vezérigazgatója a következőket nyilatkozott:

— A rendeletet még nem kaptam kézhez és így annak pontjairól érdemben nem is nyilatkozhatom. Devizaautorizációk van és eddig is szigorúan tartottuk magunkat azokhoz a szabályokhoz, amelyek a devizaforgalomra vonatkoznak. Az ellenőrző közegekkel, a hatóságokkal és a Banca Nationalával eddig is román nyelven levelezünk s így a rendelkezés az eddigi rendszeren nem változtat. Nem hiszem, hogy a rendelkezés kiterme a pénzügyintézetek intern ügyeire és így nem tartom valószínűnek, hogy olyan rendelkezés látott volna, vagy látna napvilágot, amely a magánfelekkel való érintkezést bármilyen módon is korlátozná.

STINHARTZ MŰVESEI

* Horváth Micinek bucsuestje iránti érdeklődést az bizonyítja legjobban, hogy már a pénztárnyitás első napján igen sokan igyekeztek maguknak az október 4-iki estre helyet biztosítani, holott az előadástól még egy teljes hét választ el. Azok tehát, akik még nem váltották meg jegyeiket, igen jól teszik, ha erről gondoskodnak, mert igen könnyen megtörténhetik, hogy már az utolsó napokban egyáltalán nem lesz jegy. Az előadás: a Sybil, Cigányprimás, Lengyelver mindenképpen kiváló kezek között, zenekarral kerül színre. A főbb szerepekben a bucsuzó művésznőn kívül R. Hegedüs Bébivel, aki kellemes csengésű hangjával a szörzói-estén keltett feltűnést, Kiss Mariskával, Vannay Loncival, Győzővel, Bing Jánossal, Rudas Bandival. A téli színház pénztára délelőtt 10-től 1-ig és délután 4-től 6-ig van nyitva.

* Gellért Pál karmester neve technikai hiba folytán maradt ki a csütörtöki Gelinek-operaestról írt beszámolómból. Gellért Pál elismerésre

méltó munkát végzett finoman alkalmazkító zongorakiséretével.

Október 1-ig

elkészül a községi választók névjegyzéke.

A befűgyminiszter szigorú rendelete. Hétfőn délig minden választónak jelentkeznie kell. — Arad polgármesterének felhívása a város polgárságához.

(Saját tudósítónktól.) Aradváros vezetőségéhez ma rendelet érkezett a befűgyminisztériumból, amely szerint a községi választók listáját október elsejéig el kell készíteni, mivel a községi és megyei választásokat az egész országban december 15-én megtartják. Mint ismeretes, a város vezetősége már régebben kiosztotta a nyomtatványokat, amelyeket a választóknak ki kellett tölteniük s beadniuk. A nyomtatványok egyrésze már kint volt be is futott a városhoz, azonban nagyrészt mindaddig nem adták be. A város vezetősége most módot akar mindenkinek nyújtani, hogy beadhassa ívét és azért azok, akik még nem adták be hétfő déli tízenkét óráig, beadhatják a polgármesteri hivatalban. A hivatal vasárnap is egész nap permanenciában áll, hogy ezen a napon is be lehet nyújtani az íveket. Akik pedig nem kaptak kérdőívet, a városházi portánál díjmentesen megkapják, egy család részére egy példányt, amelyet kitöltve beadhatnak. A város hétfő déli 12 óráig már nem fogadja el a benyújtott íveket, mivel a rendelkezésre álló egy hét amugy is kevés a névjegyzék összeállításának nehéz munkájának elvégzésére. Aradváros polgármestere ezután is nyomatékosan felhívja a közönséget, hogy saját érdekében mindenki vétesse fel magát a választók névsorában, mivel ezzel nemcsak a város, hanem saját érdekét is szolgálja és ha most valaki kimarad a névsorból, annak esztendőig nem lesz alkalmja választói jogosultságot szerezni. A kérdőívre fel kell tüntetni azt, hogy hol és milyen szám alatt nyerte el a román állampolgárságot, vagy — ha a számát nem tudja — legalább azt kell beírni, hogy fel lett-e véve az állampolgárok közé.

— Vasúti karambol. Bucurestiből jelentük: Ma este Campinában hibás váltóállás következtében összeütközés történt, amely szerencsére enyhén kimenetelű volt. Egy gyorsvonat beleszórt a vasútvonalba. A gyors vezetője észrevette a veszedelemet, teljes erőből fékezett s így az összeütközés nem volt túlságosan nagyerojú. A mozdony, néhány kocsi s a pályatest megrongálódott, de emberéletben nem esett kár. A pályatestet hamarosan kijavították, úgy, hogy a gyors, ha több órai késéssel is, folytathatta útját.

Körzők, vonalzó
Sándor hírlapírójában Arad.

Tízmilliós exportcsalás Aradon

Négy csernovitzi kereskedő kárváriás utja Csernovitz, Arad és Temesvár között. — Hajsza a pénz után az egész országon át.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi és timisoarai ügyészségek, valamint a két város és Cernauti rendőrsége, ugyisintén a curtici határrendőség egy igen bonyolult, az egész országot behálózó exportcsalási ügyben nyomon, amibe előkelő erdeylelt kereskedők vannak belekeverve és áldozatal négy csernovitzi marhaexportőr. A családi kísérlet Bukovinából a Besszarábiából indult ki. Egy temesvári állítólagos kivitelező cég irodájában eszelték ki és a négy csernovitzi kereskedő kára eddig meghaladja a tízmillió lejt. A költségek szintén felül vannak 500.000 lejen. A részletes előzmények a következők:

Timisoarán nemrégiben alakult egy „Economul” élőállatkivitelező társaság, amelynek tulajdonosai: Lippe József intéző és Schön Ferenc temesvári magánzó. Ez a társaság rövidesen megalakulása után összeköttetésbe lépett Záborszky J. és Fia bécsi importőr és nagyvágó céggel, amely megkötést adott 5000 kövér sertés, 1000 szarvasmarha és 10 ezer darab birka szállítására.

Az Economul cég erre Székelyes Árpád temesvári állatorvost, Schön Ferenc társtulajdonos és Fischer Samu az Economul bevásárlója társaságában kiküldte Besszarábiába és Bukovinába jószágok megvásárlására. A három kiküldött Csernovitzba utazott, ahol annak — bár jogosulatlanul való — hangoztatása mellett hogy vételeiknél a temesvári Szana-Bank áll a hátuk megett, szerződést kötöttek négy odaváló marhaexportőrrel 3000 darab hizott sertés és ezer darab kövérmarha szállítására. A csernovitzi cégek, névszerint: Rosenberg Testvérek, Donancinci István, Berler és Koos, valamint Bretschneider és Társai gyanútlanul megkötötték a megállapodást. A szerződés értelmében eladtak közösen 3000 sertést és 1000 szarvasmarhát. Fizetendő: az eladott állatokért, vagononként 50 ezer lej, a többi feladóvény ellenében a curtici határállomáson. A megbízottak akként intézkedtek, hogy a jószágok berakása különböző állomásokon egy napon történtek. Így is volt, mikor azonban a jószágokat herakták és föladták és a kereskedők jelentkeztek a vagononkénti 50.000 lejért, különböző kifogások mellett azt mondták, hogy azt csak Csernovitzban tudják kifizetni, mivel a pénz ott van deponálva. A kereskedők ebbe a szerződésességbe nem akartak belemenni és visszafordultak az állomásokra, hogy a berakott jószágokat újra kirakják. Itt érte őket az első meglepetés. Ugyanis a három megbízott intézkedésére azokat mindenki a legelső vonattal elindították Csernovitz felé. A négy kereskedőnek furcsa volt ugyan a dolog és ha bosszankodva is, de gyanútlanul indultak el Csernovitzba, hogy a pénzüket felvegyék. Itt érte őket a második meglepetés. Pénz nem volt, de a feladott jószágokat már

továbbdirigálta valaki — Aradra. A kereskedők kénytelenek voltak a jószáguk után Aradra utazni. Az Economul megbízottai és a négy csernovitzi kereskedő együtt érkeztek meg Aradra. Akkorra már a feladott marhák és sertések legnagyobb része a curtici határállomáson várakozott, azonban 25 vaggont, 195 darab hizott göblylyel itt érték az aradi állomáson.

Itt Aradon találkoztak egy úrral, aki Wurzel Alajosnak mutatkozott be és mint a Záborszky J. és Fia cég tisztviselője és küldemények átvevője szerepelt. Wurzel tudomására adta a csernovitzi kereskedőknek, hogy a veszteség állatok nem felelnek meg a szerződés követelményeinek. Sem súlyra, sem minőségileg. Ő cége nevében megtagadja az átvételt. Hasonlóképpen nyilatkozott Fischer Samu az Economul nevében. És közösen azt a tanácsot adták a kétségbeesett kereskedőknek, hogy utazzanak Temesvárra, tárgyaljanak az Economullal, egyezzenek ki, hogy ezen az uton pénzükhöz juthassanak. A kereskedők kénytelenül egyetértettek, így is tettek. Alig utaztak el azonban, Fischer Samu feljelentést tett ellenük az aradi törvényszéken, hogy nekik provízió címén több, mint 200.000 lej jár és ők beakarják csapni. Az aradi törvényszék erre büntető zárlatot rendelt el a marhákra. Közben a Temesvárra utazott bukovinai kereskedőket is érdekes meglepetés érte. Az Economulnál nem találtak senkit sem, mivel Lippe József időközben megszökött. De eltűnt másnapra Aradról a büntető zárlatot kérő Fischer Samu is.

A kereskedők előtt most kezdett csak derengeni. Ugy érezték, hogy az egész, sok milliós export üzlet nagyszérien készült családi trükk és az Economul cég azért csalta őket árujukkal Aradra, hogy itt kénytelen helyzetben poton áron vásárolhassák meg a jószágokat. — Kétségbeesésükben egyik temesvári ügyvédhez fordultak, aki azt a tanácsot adta nekik, tegyenek feljelentést a temesvári törvényszéknek. Ez is megtörtént. A becsapott kereskedők az összes, ebben a manóverben szereplő személyek és a bécsi Záborszky cég ellen följelentést adtak be és az ügyészség el is rendelte a szükséges levő Lippe József és Fischer Samu elfogatását. A temesvári rendőség egyik detektívje kedden, az Aradon bujkáló Fischer Samut elfogta és letartóztatta. Kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy lemond a 200.000 lej provízióról, mivel ez nem jár neki, ő rendes alkalmazottja az Economul cégnek és a zárlat kérdésére főnököl, Lippe és Schön hiteltették. Az aradi törvényszék erre föloldotta a zárlatot és elrendelte az állatok kiszolgáltatását a bukovinai kereskedőknek. Most utolsó meglepetés várt rájuk. Ugyanis a napokig tartó herce-hurca alatt az Aradon és Curticin veszteség jószágok elvételének költsége és a vagonok fekére meghaladta már a negyedmilió lejt, úgy, hogy a sze-

renesétlen kereskedők egy aradi szállítványozási vállalatot fedezet ellenében 130.000 lejt kértek kölcsön, hogy az aradi állomáson levő 195 darab szarvasmarha eladása árán megmentsék s kiválthassák a küldemény Curticin levő nagyobb részét. Ekkor jött a csattanó. Az aradi hatóságok ugyanis megtiltották a huszonöt vagon marha Aradon való eladását. Dacára annak, hogy az élő állatok szabályszerű fuvarlevéllel és többszörös állatorvosi bizonyítványokkal érkeztek meg Aradra, az aradi hatóságok azzal indokolták intézkedésüket, hogy a jószágok Besszarábia és Bukovina járványos helyeiről származnak. Csak miután a kereskedők fülhöz-fához szaladgáltak s Ionescu aradi főállatorvos intervencióját is igénybe vették, engedték meg nekik a kiárusítást.

És hogy még bonyolultabb legyen ez a sok milliós csalás és marhaexport-botrány, a közben kiszabadult Fischer Samu feljelentést tett az aradi ügyészségen a négy csernovitzi kereskedő ellen, mivel a feljelentés szerint azok a büntető zárlat alatt levő marhákat eladták, még mielőtt a zárlat fel leti volna oldva. Most ebben a stádiumban áll ez a különös história és folyik tovább a nyomozás.

Pető Gergely.

Egy akol és egy pásztor

Az új jassi-i római katolikus püspök székfoglalója.

Jassiból jelentik, hogy ott most szentelték fel az első római katolikus püspököt. A felszentelési ünnepségeken részt vett Marzescu igazságügyi miniszter és Paulescu, aki Lepadatu vallásügyi minisztert képviselte. A püspökszentelésnek igen nagy jelentősége van, mert Ion Robu, az új jassi-i római katolikus püspök született román ember, aki igen erős harcosa a római katolikus vallásnak.

A szentelési ceremónia után a székesegyházban legelőnek egy öreg parasztember üdvözölte az új püspököt. Az öreg román paraszthoz a püspök lehajolt és megoskoltta a kezét, az öreg parasztnak, aki a püspök atyja. A székesegyházban még Marzescu igazságügyi miniszter, a hadserög nevében Zadic generális, az orthodox román papság nevében pedig Niculea atya üdvözölte a püspököt.

A felszentelés után bankett volt, ahol elsőnek dr. Freniu Valér nagyváradi görög katolikus püspök mondott köszöntő beszédet. A püspök örömmel állapítja meg, hogy végre jobb napok virradnak az országra és eljött a közös munka ideje. Üdvözlé Robu püspököt, aki az első született román római katolikus püspök.

Az üdvözlések után Robu püspök válaszolt.

— El kell jönni az időnek, — mondja — amikor ebben az országban csak egy vallás lesz: a régi római vallás, amely őseink igaz

hite volt. Akkor egy templomot építünk, amelyben egy pásztor lesz, a római szent atya.

A bankett után újból a székesegyházba vonultak az ünneplők, ahol az új püspök misézett.

HIREK

— Nász az olasz királyi családban. Milanóból táviratozzák: Mafalda királyi hercegnő, az olasz király legidősebb leánya, ma esküdött meg Hesseni Fülöp nagyherceggel, a piemonti Racconighi-kastélyban. Az esküvői szertartás pazar ünnepélyességgel folyt le. A királyi menyasszony tanú Mussolini miniszterelnök és Tittoni, a szenátus elnöke, a vőlegényé Kristóf görög királyi herceg és Balvi voltak. Az esküvőn nagy és előkelő vendégsereg volt jelen, köztük György görög exkirály, Károly román trónörökös, Cecil Mária belga hercegnő, József Ferenc magyar királyi herceg, aki a vőlegénynek közeli rokona. Az egyházi szertartást díszes deieuner követte.

— Új megyebeosztás a Bánátban. Bejan Cornel, Temes-Torontálmegye alispánja most tért vissza Bucurestéből és munkatársunk előtt kijelentette, hogy Temes-Torontál megyéből 25 községet fognak elcsatolni, ami a közeljövőben megtörténik. Az ujaradi járásból Ujarad, Engeisbrunn, Kreuzstaden, Kiszentmiklós, Segenthau, Schöndorf, Wiesenhaid és Zadorlak, a lippai járásból Traunau, Gottenbrunn és Sabrang kerülnek Aradmegyéhez. Krassó-Szörény vármegyét három részre osztják. Az első rész Lugos megye lesz, a második rész Severin megye Karánsebes és a harmadik rész Caras megye Oravica székhellyel. Mindegyik megye közgazgatásilag teljesen önálló egységet fog képezni külön prefektussal az élükön. Eredetileg 52 községet akartak elcsatolni Temes-Torontál megyétől, míg most véglegesen csak 25 község elcsatolását határozták el.

— Az aradi posta gyásza. A postaintézmény értékes embert veszített el ma: Gombos Gyula aradi postafőfelügyelő, az arad-pályaudvari postahivatal főnöke ma meghalt. Az elhunyt egyike volt a leglelkismeretesebb hivatalnokoknak, aki kiváló szakértelemmel vezette a rábizott hivatalt. Előzékenységeért általános tiszteletnek és közbecsülésnek örvendett az aradi közönség körében, pontos és lelkiismeretes munkáért pedig felebbváltói is nagybecsülték. Az elhunyt főfelügyelőt szeptember 27-én vasárnap délután 4 órakor temetik el a pályaudvari postán levő lakásáról. Gombos Gyula halálának híre általános részvételt keltett.

— Házasságok. Treuer Balogh Illy és Hannauer István folyó hó 27-én, vasárnap fél 1 órakor tartják esküvőjüket az aradi minoriták templomában.

Péterfi Magda és Barca Árpád 26-án este fél 6 órakor kötnek házasságot az aradi lutheránus templomban.

— A földművelésügyi miniszter Timisoarán. Bucurestiből jelentik Constantinesu Sándor miniszter ma Fogarasról Brassóba utazott, onnan Temesvárra megy, hogy előkészítse az uralkodó család ünnepélyes fogadtatását.

— Az aradi színház ügye. Megírtuk, hogy Márcus István színház felügyelő Aradra érkezett és kijelentette, hogy az aradi színház szerződése ügyében tárgyalni fog a város vezetésével és a tárgyalások nyomán jelentést tesz a minisztériumban. Ma délelőtt a felügyelő megjelent dr. Angel István polgármesternél és beható tárgyalásokat folytatott vele és Popa Constantin tanácsnokkal. A megbeszélés eredményét azonban nem közli a nyilvánossággal. Értesülésünk szerint a városi tanács különben addig nem tárgyalja le a színházi szerződés ügyét, amíg dr. Robu János főpolgármester vissza nem tér szabadságáról.

— Moszkvában kivégezték egy volt magyar népbiztos feleségét. Moszkvából Bécsbe nagy feltűnést keltő híradás érkezett. E jelentés szerint a kommunisták Gárdos Fridát, dr. Szabados Árpád magyar szocialista ügyvéd és a kommün ideje alatt helyettes népbiztos feleségét kémkedésért letartóztatták, sőt ki is végezték. A hír nagy megdöbbenést keltett emigrációs körökben. Gárdos Frida olyan családból származik, amely jelentős szerepet játszott a különböző munkásmozgalmakban, de szülei leánykorában távollattották ezt a ragyogó szépségű leányt a politikától. A leány férjhez ment dr. Szabados Árpádnak, aki a magyarországi kommün alatt a forradalmi törvényszékek vádbiztosa, később helyettes népbiztos lett. A vörös urak bukása után Szabadosot elfogták és a gyorsított eljárás után 15 évi fegyházra ítélték. Gárdos Frida is a fegyházba került, őt azonban öt havi vizsgálati fogság után szabadlábra helyezték. Szabados Árpád cseréfogóként kikerült Oroszországba, vele ment felesége, Gárdos Frida is. Oroszországban mindketten a külügyi népbiztosságnál helyezkedtek el. Szabados Árpád a chifre-osztály vezetője volt. A felesége, a köztudott szerint, összeköttetésben állt Fülöp Müller René bécsi újságíróval, akinek anyagot szolgáltatott a bolsevistaellenes propagandához. A bécsi újságíró — a kivégzés hírére — kijelentette, hogy Gárdos Fridát nem ismerle, tőle semmiféle adatokat nem kapott, s legalább is ez a vád nem terhelte a tragikus véget ért budapesti asszonyt.

— Orvos! hir. Dr. Spielberger Henrik fog- és szájszorgos hazaérkezett s rendeléseit újból megkezdte. Arad, Str. Consistoriului 16. szám alatt.

— Antiquárium kiadás Kerpelenél.

LEGUJABB

Ugron István tárgyalta Ducával.

(Cluj-Kolozsvár. Tudósítónk éjszakai telefonjelentése.) Ugron István a Magyar Párt elnöke elutazása előtt nyilatkozatot tett a tudósítók előtt és kijelentette, hogy járt Genfben és ő nyújtotta át a Népszövetségnek a kisebbségi panaszokat. Genfben tárgyalta Ducával is, azzal a meggyőződéssel távozott el tőle, hogy a sokat vitatott közoktatási javaslaton lényeges módosítások történek.

A községi választások végleges ideje.

(Bucuressti, szeptember 25. Tudósítónk éjszakai telefonjelentése.) A Lupta szerint a községi választások községekben november első felében, a városokban december első felében lesznek.

Kritikus a politikai helyzet.

(Bucuressti, szeptember 25.) Tudósítónk éjszakai telefonjelentése. Környörökben a politikai helyzet rendkívül kritikusnak látják, s Bratianu Jonel miniszterelnök hazatérése elől várják a dolgok tisztázását. Beavatott helyről adott vélemények az ellenzéki vezérek királyi kihallgatását igen nagy jelentőségűnek tartják. Öt óra vasárnap tér vissza a szászrégeni vadászatról s a következő nap fogadja az ellenzéki vezéreket. Itt írjuk meg, hogy szatmári jelentés szerint Bratianu Jonel miniszterelnök ma este nyolc óra 20 perckor külföldi utjáról Szatmárra érkezett s nyomban továbbutazott Bucuressti felé. — Beavatott helyről érkezett hírek szerint kormányváltás esetén Tancred Constantinescu miniszter a Banca Romaneasca elnöke lesz, míg George Popescu a Creditul Industrial vezérigazgatója a Resicai élére kerül.

— Az új magyar valuta. Budapestről táviratozzák: Lapjelentések szerint a kormány az új magyar valutát a jelenlegi szorzószám alapján 14.500 papirkoronának megfelelő aranykoronában csinálja meg. Hír szerint Bud János pénzügyminiszter október 14-én a nemzetgyűlés legközelebbi ülésén nyújtja be a valutareformról szóló törvényjavaslatát. A javaslat lényege az aranykoronára, az új magyar pénzegységre való átérés lesz. A magyar állami bankjegynyomdában már készítik is az új bankjegyek tervrajzát. Az új valuta azonban nemcsak ércpénzekben, hanem pénzjegyekben is rövidesen forgalomba kerül, mihelyt az új törvényt megszavazzák.

Andrási-féle román szótár
tízve 140. kötet 170 lej.
Sándor hírlaprodában Arad.

— Felvételi vizsgák az aradi jegyzőtanfolyamra. Az aradi vármegyeházán ma kezdődtek meg az októberben megnyíló jegyzőiskola felvételi vizsgái. A vizsgára jelentkezettek egyenként jelentek meg a bizottság előtt, hogy alkalmasságukról bizonyosságot tegyenek. Ma heten vizsgáztak a bizottság előtt, amelynek elnöke dr. Lázár Ágoston alispán, tagjai dr. Petrutiu Iustin megyei főügyész, Petrutiu Áron megyei másodfőjegyző, dr. Moisa György és dr. Nichin János vármegyei jegyzők voltak. Holnap újra vizsgáztat a bizottság és szeptember 29-ig majdnem minden nap lesz vizsga. Az eredményt szeptember 29-én fogják kihirdetni.

— Kerpel könyvtár pótlójezeke megjelent!

— Egy milliárddal kevesebb az állam bevétele. Bucurestiből táviratozzák: A költségvetési év második negyedének zárata szerint az elmúlt három hónapban a bevételekben egy milliárd lejjel kevesebb folyt be az előirányoztnál.

— Siremlék felszentelés. Vasárnap, folyó hó 27-én délelőtt 9 órakor szentelik fel néhai Fleiszig Sámuelné siremlékét. A felavatási szertartást dr. Vágvölgyi főrabbi fogja végezni.

— Tűzvizsgálat az aradi festégyárban. Az aradi Polychrom-gyárban keletkezett tűz ügyében ma tartották meg a tűzvizsgálatot. A bizottság, melynek tagjai dr. Angel István polgármester, Muresan János főmérnök, Vass Barnabás mérnök, Mihajloviics Gyula tűzoltófőparancsnok és Dolga Imre aljegyző voltak, megállapította, hogy a tűz egy, a kéményből kipattant szikra okozta. A szikra a kémény mellett közvetlenül elhúzódó gerendát meggyújtotta s ebből keletkezett a tűz. A bizottság megállapítása szerint a gerenda helytelenül volt a kémény közvetlen közelében beépítve. A kár a szakértői megállapítás szerint 50 ezer lej, mivel a gyár legkisebb épületének a tetje égett csupán le.

WALTER SCOTT

híres regénye

Az erdők királya

megjelenik legközelebb

— Fantasztikus rablótámadás. Telsch Armin temesvári lakos feljelentést tett a temesvári rendőrségen, hogy az aradi vasutigazgatóság előtt négy egyenruhás egyén támadta meg, akik 3000 lej készpénzt raboltak el tőle. Teljesen valószínűtlen Telsch állítása, mert a most különösen forgalmas helyen a közönség feltétlenül megakadályozta volna Telsch kirablását.

— Nappal hercegérsek — éjjel Don Juan; Szintársulatot Aradnak; Az isteni Anna Pawlowna öltözőjében; Melyiket szeressem, melyiket válasszam; Jönnek a „kövér nők”; Vidám esetek, stb. az „Aradi Kurir” ma megjelent legújabb számának érdekesebb cikkei.

Mi lesz

a nők levágott hajából?

Csitt-csatt, csattan az olló s ebben a pillanatban egy büszke női hajkorona ismét a földre hullott. A bájos hölgy, vagy hű nagy mama még egy utolsó pillantást vet megváltozott képére a tükörben, s azután kisért a fodrászműhelyből. Bubifrizurás boldogságában csak megváltozott külsejének hatását figyeli a szembejövő férfiarcon s ez a húság elfeledteté véle a fodrászolló alatt földre hullott haját. Ha elgondoljuk, hogy milyen nagy az ilymódon feleslegessé vált hajnak a tömege, méltán ötlök fel az a kérdés, mi lesz a bubifrizurás nők elvesztett hajjának sorsa? Parókának nem használják fel, mert hiszen ha a divat jelei nem csálnak, a bubifrizura még évekig eltart. Vajon nem találják-e meg csakhamar ennek a hajtömegnek praktikus felhasználási módját? Nagyapáink és nagyanyáink gyűrűt, medalliont, karperecet csináltattak kedvesük egy-egy hajfürtjéből. De hát más idők, más szokások. Ma senki sem gondolt erre s ebben a gyakorlati időben inkább kézenfekvőnek látszik a gondolat, hogy a nők levágott haját legközelebb az eddig teveszörrel átszőtt takarókban fogjuk viszontlátni, vagy pedig elsőrendű minőségű meleg hártyák készülnék belőle. S elvégre mindegy lehet, hogy a nő a lábán viseli ezután azt, amit eddig a fején. Kedvesünk hajkoronáját ezután már csak divánpárnák helyén keresztül fogjuk simogatni, vagy pedig nyulszőrkalapok helyett a férfiak fogják viselni. Ez legalább kovagias dolog lesz: mert ami a nőnek terhes, azt a férfi veszi magára. Lehet belőle bajszkötő, fogkefe, portörő is és esetleg — matrac. Most persze még mindez fantasztikusnak és tréfásnak látszik, de ki tudja, vajon holnap vagy holnapután nem válik-e valóra s ami legtréfásabb lesz a dologban, — senki sem fog nevetni rajta.

Iván Mosjoukine

legjobb
filmje

Tünő árnyak

legjobb
filmje

ma az aradi
Uránjában. Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8
és 9 órákor kezdődnek. és 9 órákor kezdődnek.

KÖZGAZDASÁG

Arad megye a temesvári kiállításon.

A megyei birtokosok pompás állatpéldányokat állítanak ki Temesváron.

(Saját tudósítónktól.) Arad megye gazdái nagyszámban vesznek részt az október 3-án, 4-én és 5-én megtartandó temesvári állatkiállításon, amelyet Öfelsége Ferdinánd király személyesen fog megnyitni és amelyen Arad megye vezetősége egy diál kétmillió értékű vásárlást fog eszközölni. Nagyaranyu előkészületek folynak, hogy az állatkiállításon tényleg méltóképpen szerepeljen Arad vármegye, amelynek állattenyésztése országsszerte kitűnő névnek örvend. Az arad megyei állattenyésztők 26 mént, 16 kancát, 10 bikát, 19 tehent, 208 juhot, 50-60 mangalicakant, 4 kecskét, 30-40 szárfnyast és számos galambot állítanak ki. A nagyobb jószágok lábbon mennek Temesvárra, a tüzerségi laktanyába, a hova október másodikára kell beérkezniük. 3-án fogja meghozni ítéleteit a bíráló bizottság, 4-én délelőtt pedig ünnepélyesen megnyitja az uralkodó a kiállítást. Mind a két Pécska, Nagylak, Szemlak, Kispereg és Né-

metpereg számos kisgazdája küldi el állatait, amelyek között ott lesznek Szigmeth Jánosnak a kolozsvári kiállításon díjat nyert állatai, valamint a németperei, mezőhegyesi tájfaifa „Nonius” leszármazású ménei és kancái. Dr. Tagányi Sándor ardeni, — hidegvérű — méneket, dr. Hámmori László mezőhegyesi „Furioso” 12 éves mént és két darab két éves mént, Kintzig János nyolc merinói kóst, Purgly László sofronyai gazdája méneket, kancákat, kosokat és kanokat állít ki, gróf Károlyi Gyula mácsai gazdasága 10 juhral és sertéskanokkal szerepel.

A kiállításra a gazdákon kívül majdnem az összes arad megyei állatorvosok valamint Soós Jenő megyei főállatorvos is átutaznak Temesvárra. A közlekedésügyi miniszter a kiállításra utazók számára megfelelő és az állatorvosi hivatalokban kapható igazolvány ellenében 75 százalékos utazási kedvezményt biztosított.

Zürichben 2.50, Párisban 10.25 a lej.

HELYI VÁLTATÁRAK.

(Szeptember 25.) Áru: Márka 49.50, angol font 1009, francia frank 10.20, svájci frank 40.25, líra 8.52, dinár 3.80, dollár 206.50, schilling 29.25, magyar korona 338, cseh korona 6.05. Pénz: Márka 49.30, angol font 1005, francia frank 10, svájci frank 40.10, líra 8.48, dinár 3.77, dollár 205.75, schilling 29.12, magyar korona 340, cseh korona 6.01. Kifizetések: Márka 49.65, angol font 1010, francia frank 10.96, svájci frank 40.20, líra 8.47, dinár 3.75, dollár 206.75, schilling 29.30, magyar korona 339, cseh korona 6.15.

ZÜRICH TÖZSDENYITÁS. (Szeptember 25.) Berlin 123.35, Amsterdam 208.20, Newyork 518.12.50, London 2510.50, Páris 24.50.50, Milánó 21.04.50, Prága 15.35, Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.20, *Bucuresti* 2.51.25, Varsó 0.00082, Bécs 0.0072.95.

ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT.

(Szeptember 25.) Berlin 123.30, Amsterdam 208.25, Newyork 518.12.50, London 2510.50, Páris 24.55, Milánó 21.04, Prága 15.35, Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.20, *Bucuresti* 2.50, Varsó 0.00082, Bécs 0.0072.90.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT.

(Szeptember 25.) Kifizetések: Páris 9.80, London 1001, Newyork 205, Milánó 8.45, Zürich 39.80, Bécs 29, Prága 6.10. Valuták: Napoleon 780, arany-márka 48.50, leva 1.48, török líra 1.12, angol font 990, francia frank 9.80, svájci frank 39, líra 8.45, drachma 3, dinár 3.58, dollár 205, lengyel marka 34, osztrák korona 29, magyar korona 28.50, szokol 6.02.

= Piaci árak. Élénk forgalom volt a mai hetipiacon. A szép idő lehetővé tette azt, hogy a vidéki termelők nagyobb számban vehessenek részt a piacon, ami az árakat egy kevésbé leszorította. Mai árak: burgonya 3-4, bab 8-10, vaj 120-160, paradicsom 8-10, alma 6-8 lej, szőlő 18-20 lej, barack 10 lej kilogrammonként, kalarábé 2 lej darabja, birsalma 2 lej darabja, borsó 30-40 lej literenként, tej 7-8 lej, tejfel 35 lej literje. — A baromfipiac árai: csirke 45-50, tyúk 90-100 lej, sovány liba 220-230 lej, kacsa

Jön!

Jön!

Csapodárherceg

titmszlóger.

Páratlan a maga nemében!

KOLLINNAL
a címszerepben.

Averescu szakit a liberálisokkal

(Bucuresti, szeptember 25.) A besszarábiai néppárt tagjai Averescu tábornoktól irástást kaptak, hogy szakítsanak meg minden összeköttetést a liberális párttal. A rendelkezés politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Magyarország kártérítést kér Romániától.

(Genf, szeptember 25.) A jóvátételi bizottság a napokban tárgyalja a Románia által Erdélyben és a budapesti megszállás alatt Magyarországon zsákmányolt vasúti anyagok ügyében Magyarország részéről beadott keresetet. A magyar kormány kártérítést követel az elvitt vasúti anyagokért, ezzel szemben Románia álláspontja az, hogy hadizsákmányról van szó, amelyért kártérítés nem jár. Magyarországnak különben sincs joga a kártérítésre, mivel eddig még nem fizetett sem jóvátételt, sem kártérítést.

160 lej párja, kövér liba 240-250 lej darabja. A terménypiacon is nagy forgalom volt és nagyjából megegyező kukoricát vásároltak, főleg csöves állapotban. Árak: buza 890-900 lej, kukorica (tavalyi) 580-600 lej, ideai csöves kukorica 200 lej, takarmányárpa 520 lej, sörárpa 650 lej, zab 530-540 lej, rozs 600-620 lej métermázsáig.

SPORT.

Az aradi tizenegy.

Vasárnap lesz a harmadik összecsapás Arad-Oradea-Mare városközi válogatott csapatok között. A mérkőzés kétségtelen az őszi szezon legkiemelkedőbb eseményének ígérkezik. Arad válogatottját Oradea-Mareval szemben eddig balszerencse kísérte, mivel az eddigi két találkából egyszer sem sikerült Arad válogatottjának győztesként elhagyni a pályát. Az eddigi két találkozásból az egyik Oradea-Mare győzött 1:0-ra, a másik küzdelem pedig gólnélküli döntetlennel végződött. A vasárnapi mérkőzés kimenetele teljesen nyit, valahogyan azonban Arad felé billen a mérleg. Az aradi válogatott csapat minden valószínűség szerint a következő felállításban fog a küzdelemben indulni: Löwenberg (ATE)—Gencsy (AMTE), Mágory (CFR)—Pfeiffer I. (AAC), Pálincás (AAC), Weichelt II. (ATE)—Auer II. (AMTE), Teleky (AMTE), Guga (CFR), Szabó L. (CFR), Barbu II. (Olympia). A válogatott csapatban ezúttal huszonötödösör játszik Szabó Laci a kiváló csatár, aki ez alkalomból értékes emlékjándékot kap. Egyes hírek szerint Löwenberg kapus tekintettel ünnepére, le fogja mondani a válogatottban való részvételét, hír szerint lemond Pálincás is, ki betegségére való hivatkozással kéri mellőzését. Helyüket valószínűleg Heister (AMTE) és a fiatal Szabó (ATE) fogják betölteni. A mérkőzést a temesvári Danciu fogja vezetni.

O Gyakorlólövés a galambversenyre. A vadászati kiállításal kapcsolatosan rendezendő galamblövőverseny résztvevői részére szombaton és vasárnap délután 3-5 között a vesztőhely mellett gyakorló céllovészetet rendeznek.

O Válogatott footballmérkőzés. Vasárnap, folyó hó 27-én a Glória CFR pályán találkozik az oradea-marei válogatott az aradi legjobb tizeneggyel. A sportközönség kíváncsian várja ezt a régen várt összecsapást. A mérkőzés korán veszi kezdetét, olyképpen, hogy fél hat órára befejezést nyerjen, ekkor plakáthirdetéstől. Előzőleg ifjúsági

bajnoki és másodosztályú mérkőzések.

MOZI.

xx Az aradi Marosparti nyári mozgószínház. (Szenzációs sláger-repriz). Közkívánatra szombaton csak egy napig vetíti az óriási sikert aratott „Larsac asszony leánya, vagy A versaillesi botrány” című monumentális modern filmremekét! Kezdeté 8 és fél 10 órakor.

xx „Guillotine” hatalmas filmdráma bemutatja az aradi Apollóban. Ma szombaton mutatja be az aradi Apolló mozgószínház a „Guillotine” című szenzációs filmdrámát. A főszerepet Marcella Alboni alakítja. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx A legújabb Mosjoukin-film sikere az aradi Urániában. Nagy sikerrel mutatta be az aradi Uránia mozgószínház „Tűnő árnyak” címen Mosjoukine legújabb szenzációs filmdrámáját, mely hétfőig marad műsoron. A film a párisi nagyvilági élet aljasságait kitűnő realitással vetíti elénk. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetetlen édes anyánk végtisztetségén megjelentek részvételükkel és csokrokat helyeztek, részvételükkel tájéalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúttal mondunk hálás köszönetet. 5095
Arad, 1925. szeptember 26.

A gyászoló
Buttinger-család.

MA, szombaton este nagy disznótóros vacsora

a „KISPIPA” vendéglőben
Aradon, a Fabriolól (Gyár) és Hírnél
(Hona) szokás szerkén.

Kitűnő hegyaljai borok — Kanta jóhír.
névű cigányzenekara játszik. — Reggel
3 óráig nyitva. 5046

Bádogos és

vizvezetési munkákat,
átfedést, tetőfestést és javítását felelősség mellett vállalja

Marik István

bádogos és vizvezeték szerelő
Arad, Sül. Reg. Ferdinand 37.

Guillotine
vagy
ÁRTATLANUL
ELITÉLVE
szenzációs dráma
bemutatója ma
az aradi Apollóban
Az előadások 1/2, 5, 6, 1/2, 8
és 9 órakor kezdődnek.

Ujra kapható a biztos hatású „Radikal” patkányirtó anyag minden gyógyszerárban és drogeriában. Ne fogadjon el mást, mint az eredeti, régi, jó „RADIKALT”

Iskola harisnyák, fiu szvatterek keztyük, női harisnyák Szücsnél Arad, a motorállomással szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésre 3 lej — bant, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 3 lej, illetve 3 lej. — A vastagabb betűvel kiadott szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 6 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatall fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket visszavetse, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjukban nem közölhetők, azt minden egyes esetben megváltoztatásra, illetve helyesbítésre. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

FIZETŐLEÁNYOKAT felvevő M. Tóth Arad, új Neuman-ház. 5702

MUNKÁS- és tanulóleányok felvételnek. Ugyanott magánóvósnő nő főnevelő felvételnek. Kálmán Arad, Str. Emirescu 27. 15196

INTELLIGENS leányt keresek nagyobb leánykához. Cim: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

MINDENES külső, belső munkára felvételt. Cim: „Fortuna” irodában Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31. 1038

HAZMESTERPAR felvételt. Ugyanott bejárónőt keresek. Arad, Str. Take Jonescu 1. 5708

PERFEKT szakácsnőt, komolyt, keres a kisszentmiklósi malom. 5652

MUNKÁSLEÁNYOK felvételt. Ingsuz dobozgyár, Arad. 5654

Vétel és eladás.

PBRZA ÉS SILSKIN KABÁTOK, perzsa szőnyegek, különböző komplett szobaberendezések, embelem, hegedű, antik órák, vitrin, festmények, rézgyak, rézmű, éjjelizékekrények, hintaszék, fotolok, íróasztalok, dísztárgyak, 12 darab oszlopa, férfi felöltők, függönyök, íróasztalgarnitúrák, utazóbőrönd, gyermekkosci, tükrös mosdó, tükrök, karnisok, drapériák, intarziás régi szalon, ezalonasztal, stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. e. jobb. 600

BZÜSTÖT, ékszer, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban vesszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

ANTIK ES MODERN butorokat, különböző antik tárgyakat, szörme árakat, dísztárgyakat, szőnyegeket, fehér és ruhaneműt, háztartási cikket, stb. bizományba vesszük. Arad, Str. Consistorului 12. (vált Batthyány-ucca), I. em., jobb. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 540

Lakás.

URI CSALÁD keres kettő butorozott szobát, fürdőszobát és esetleg konyhahasználattal elsejére belvárosban. Ajánlatokat Aradi Hitelbankhoz Str. Alexandri (Salacs-u.) 5698

HÁROMSZOBÁS LAKÁS külvárosban, gazdálkodásra alkalmas magánháznál, kedvező feltételek mellett átadó. Cim: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5700

VÁROS központjában egy NYOLC SZOBÁS parkettás modern lakás, valamint egy, kettő és három szobás lakások kiadók Boross ügynökségnél Arad, Str. Consistorului (vált Batthyány-ucca) 9. szám. 5705

Ingyen.

SZAY-SZÁZOVEN hold szántóföldet tanypalával keresünk „Italia” ügynökség Arad, Str. Alexandri 1. 5703

UJMECELAN Str. Alexandri 2. számú magánház elutazás miatt olcsón eladó. 1033

STRADA OITUZ (Illés-u.) 45. számú magánház, kerttel, elfoglalható 5 szobás modern lakással eladó. Bővebbet Burka vaskereskedésében Arad. 5613

Különféle.

ELVESZETT egy fekete pénztárca iratokkal. Becsés megtalálójára 500 lej jutalomban részest. Cim: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5691

40.000 lejért

Kétszoba új butor, konyhabutorral, lakással sürgősen átadó.

Érdeklődni a vasuti hírlapárusítónál Arad. 5692

LIHTWITZ

LIQUEURS

Aktívost megrendelt lapunkat október 1-ig ingyen kapja.

NAGYVÁRADON

gyári negyedben olcsón eladó

gyárnak alkalmas terület, 35 méteres gyárkemenyvel, vasuti vágánnyal. Cim 5694

Rudolf Mosse hirdetésai vállalat Oradea-Mare.

Tüzifa

waggontételben legolcsóbb árban beszerezhető

Klein és Weiner

fakereskedőknél Arad, Str. Nic. Grigorescu 3-4. (vált Munkácsy-ucca.) Timişoara, Bul. Carol 19. (vált Hunyadi-ucca.) Telfon Arad, 5-31., Timişoara 21-22.

Aradváros bármely részében

minden csalnak megfelelő magán, bér, gazdálkodásra alkalmas

házak

mindenhol elfoglalható lakásokkal; jömenetelt vendéglők, szállodák helyben és vidéken, földbirtokok, malmok jó buzatermő vidéken olcsón vehetők

Wallinger és Bánóky „Fortuna” irodája útján Arad, Str. Consistorului (Batthyány) 31.

Megérkeztek az összes őszi és téli árak, szőnyeg, flanel, kényűk, keztyük olcsó árakban. Női és férfi harisnyák, keztyük olcsó árakban. Női főző harisnya 95 lej. Fényes harisnya 100 lej. **Goldstein Lajos divatruházában** Arad, Strada Bratianu (Minorita palota) 5550

TEKINTSE MEG

ARAD, STR. CONSISTORULUI (Batthyány-ucca) 12. szám alatt levő dusan felszerelt bizományi raktárt.

Legszébb kirándulóhely a

„MARILLA” terrasz

Arad, Str. Minerve (Iona-u.) végén.

Elsőrendű konyha, kitűnő borok.

MA. szombaton reggel 3 óráig nyitva. 15196 Szíves partifogást kér: **Schwarz Andor vendéglős.**

Társat

keresek kereskedelmi vállalathoz **20.000 lej** biztosított tőkével. :- Bővebbet:

Győrffy „Mures” Irodájában Arad.

Emeletes bérház

a Radnai-uton, elfoglalható 5szobás lakással, eladó. Bővebbet „FORTUNA” irodában Arad, Str. Consistorului (Batthyány) 31.

Gazdálkodóknak alkalmas ház

a külvárosban, keramitos ucca szomszédságában, elfoglalható 4 szoba, fürdőszobás lakás, 8 jóságára istálló, 60 sertésnek 61, külön fiasztóval, nagy udvar és gyümölcsös. 475.000 lejért eladó. Megbizott: „URANUL” Iroda Arad, főpostával szemben. 16107

Három uccára

nyitló üzletes bérház, a zsidótemplom környékén, évi 50.000 lej bérjövdelemmel, átvehető 2 szoba, konyhas lakással, hatalmas borospincével, 900.000 lejért eladó. Megbizott: „URANUL” Iroda Arad, főpostával szemben. 16107

Kézimunka-tanfolyam

urleányok részére.

Tanítok mindennemű női kézimunkát 5661

Krausz Gyuláné

Arad, Bul. Carol I. (Erzsébet-körut) 69. emelet.

Eladó ingatlan birtokok

Belvárosi 3 lakásos kisebb bérház, átvehető 3 szobás fürdőszobás lakással 420.000 lejért eladó. 100.000 lej bankkölcsönrel terhelve. Tőkebefektetésre alkalmas belvárosi emeletes jól jövedelmező nagyobb bérházak, valamint gazdálkodásra alkalmas magánházak jutányosáron. Továbbá Arad határában és vidéken tanyás birtokok, a város területén pedig háztelkek eladók. 5699

BOROSS ügynökségnél Arad, Strada Consistorului (Batthyány-u.) 9.

BELÁN ADÁM

női- és férfi-szabó Arad, Strada T. Vladimirescu (Dobó-ucca) 3. sz.

Készít mindennemű férfi- és női ruhákat, kosztümöket, őszi és téli kabátokat a legújabb modell szerint divat lap után olcsó és izléses kiállításban

ÜGYNÖKÖK

15193 férfiak és nők magas fizetéssel felvételnek. **BRAUN** Arad, Calea Banatului 3. (Arztalos S.-ucca.)

A petroseni munkáskaszinó részére vendéglőst keresünk.

A kaszinó áll: mintegy 150 személyt befogadó étteremből, könyvtárból, mozi- és színelőadások, hangversenyek részére színházteremből, a vendéglős és személyzete részére szükséges lakhelyiségekből. A kaszinó villamos világítással és központi fűtéssel van ellátva. Az étterem és konyha részére szükségelt lőtár rendelkezésre áll. A pincében hűtőberendezés lesz felállítva. A vendéglősnek elsőrangú szakembernek kell lennie, ki jó konyhát vezetni képes és a román nyelvet tökéletesen bírja. Ajánlatok Bányai igazgatóság Petroseni, júdétel Hunedoara címre küldendők. 5682

Primária orasulul Arad.

No. 26325 - 1925.

HIRDETMÉNY.

Közhirre tesszük, hogy a belügyminiszterium elrendelte a községi választói névjegyzék folyó évi október 1-ig való elkészítését.

Felkérjük tehát a város közönségét, hogy a már kiküldött kérdőíveket kitöltve folyó évi szeptember hó 28-án, 12 óráig hivatalomnál, I. emelet 90. szám alatt feltétlenül nyujtsák be, tudomásukra hozván azt is, hogy ezen célra vasárnap is egész napon át egy tisztviselő rendelkezésükre áll.

Mindazok, akik ezen kérdőíveket nem kapták meg, a polgármesteri hivatal portásánál egész napon át díjtalanul átvehetik és felkérnek, hogy a kérdőíveket kitöltve a fenti helyen és fenti határidőig feltétlenül nyujtsák be.

A kérdőíven feltüntetendő az állampolgársági szám, vagy legalább beirandó, hogy fel van véve, vagy el van utasítva.

Arad, la 24. Septemvrie 1925.

Primar:

Dr. Angel.

5697

VEGYEN MUZSAY-nál

Aradon a színházzal szemben

Férfi öltöny, őszi-téli Lej 1950 —
 Őszi-téli felöltő (tisza gyapju) ... „ 1950 —
 Double raglán vagy ulster mind. szín. „ 2500 —
 Gummi kabát ... „ 960 —
 Fregoli őszi kabát minden színben „ 2600 —
 Bőr kabát (szörme belés és gallér) „ 4800 —

Winpassingji és Hannoveri gummi kabát különlegességek.

Kötött női kabátok és gyermek szvatterek még a tavalyi olcsó árakban, női és gyermek harisnyák mélyen leszállított árakban! **Szabolcsi és Kleinnál** Arad, Str. Mețianu (Forray-u.) II. sz.